Baja, 1930. január 25. Szombat XXX. évfolyam 20 szám.

FÜGGETLEN MAGYARSÁG

Tek. Nemzeti Museum Budapest.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Mátyás király-tér 10. szám. Telefonszám: 164.

Felelős szerkesztő: DR. KNÉZY LEHEL.

Egy szám 12 fillér

Lapkiadó: DR. BAJAI ERNŐ.

Előfizetési árak: Helyben negyedévre 8 pengő. Vidékre negyedévre 8 „

Kolozsvár, Erdély székhelye.

Maniu az elmult napokban Kolozsvárt bizalmas konferenciára ült össze legbensőbb hiveivel. A konferencia titokzatosságára különösen a regáti liberálisok figyeltek fel, akik ujból elérkezettnek látják az időt arra, hogy az oly gyakori kormányzati váltógazdaság alapján átvegyék a hatalmat. Bratianu már jó ideje gyanakvással nézi a Maniu kormány munkálkodását s a Maniu kormány intézkedéseiből szivesen következtettek Bratianuék arra, hogy Maniunak Erdéllyel külön regionaris törekvései vannak. Ha nem lehet Erdélyt a Regát fölé helyezni, ugy a liberálisok meglátása szerint — Maniu attól sem riadna vissza, hogy Erdélyt, mint külön államtestet a Regát mellé állitsa. Bratianu ebben a törekvésben Nagyrománia elárulását látja s a Bratianu dinasztia által kitermelt dákó-román eszme bukását érzi. Ezért tiltakoztak oly erősen a liberálisok az ország tartományokra való osztása ellen s ezért látta Bratianu a külön szervezett Erdélyben a széthullás rémének kisértését.

A liberális párt a jelenségek mérlegelése után elhatározó lépésre szánta rá magát s a régenstanács előtt panaszt emelt a Maniu kormány burkolt törekvései ellen. Ha a panasz tárgyát tekintjük, ugy alkotmányos országban börtönben a helye azoknak, akik egy kormányról azt állitják, hogy az ország szétdarabolására törekszik. Viszont, ha büntetlenül lehet mondani ilyet egy kormányról, ott vagy a kormány tulgyenge, vagy az ellenzék tulerős.

A Bratianu-dinasztia ott volt Románia bölcsőjénél, amikor ötven évvel ezelőtt a Vajdaságokból királyság lett s ott volt a páriskörnyéki békénél, amikor az ötven éves árnyékkirályságból majdnem nagyhatalom lett. A Bratianu-sarjak kiszáradhattak, de a Bratianu oszlopok még nem dőltek ki s Romániában, egy óra sem mulik el azzal a bizonyossággal, hogy másnap nem a Bratianu dinasztia ül-e Románia nyakára.

Bratianuék aggodalmaskodásának másik alapja a Maniu által szervezett Volnik-rendszer, amely nem katonai alakulat ugyan, de szervezetében alkalmas arra, hogy a tartományok belső és külső integritását szükség esetén minden hatalommal szemben s ha kell, a Regáttal szemben is megvédelmezze. Maniu mögött tehát Bratianuékkal szemben elszánt csapat áll, amely tudja azt, hogy a Bratianuék visszatérésével a Maniu rezsimnek örökre befellegzett.

Maniu elgondolása szerint a tartományokra osztott Erdély székhelye nem a régenstanács által jónak vélt Brassó, sem a Bratianuék által megtűrt Gyulafehérvár, hanem Erdély centruma: Kolozsvár lesz! Kolozsvár, Erdély székhelye, amelynek a közelmultban történelmi szerepe volt s a közeljövőben történelmi szerepe lesz.

Régóta forr, forrong valami Romániában. Kelet felől örök mementó számukra az orosz hatalom megmozdulása, nyugat felől pedig Erdély és Magyarország? Ki tudná — csak évekre is — előre megrajzolni Európa térképét?

A népjóléti minisztériumban tartott értekezlet állást foglalt a lakbérek emelése és a lakások felszabaditása ellen.

Vass József népjóléti miniszter, helyettes miniszterelnök az egyre sulyosbodó lakáskérdés megvitatására tegnap ankétot hivott össze a népjóléti minisztérium tanácskozó termében. Az értekezlet eredménye a következőkben foglalható össze:

1. Az értekezlet megállapitása szerint nem volna helyes, hogyha a lakbérek emeléséhez és a lakások kötöttségének felszabaditásához a mostani gazdasági helyzetben hozzányulnának.

2. Gazdasági és lakáspolitikai szempontból az értekezlet feltétlenül szükségesnek tartja, hogy a lakások építése előmozdittassék.

3. Családi házak építése terén a tisztviselő családi házak építését az állam saját kezdeményezésére államhitelből, a munkás családi házak építését pedig a Társadalombiztositó Intézet leköthető tőkéjének igénybevételével fogják valóra váltani.

4. Az értekezlet feltétlenül szükségesnek tartja, hogy az ujonnan épitett lakásoknál mutatkozó abnormális lakásbérek elkerülése céljából az építtetők részére olyan hitel bocsáttassék rendelkezésükre, amely hitelnek felhasználásával a termelt lakások bére a fogyasztóképességnek megfeleljen. Szükségesnek tartja az értekezlet az organizátikus intézkedések megvalósitását, amellyel az épitkezési költségek leszállithatók.

5. Az értekezlet szükségesnek látja a kormány figyelmét felhivni azokra a sulyos helyzetekre, amely az építőiparban a részvénytársaságok és a kartellek működése révén mutatkozik. Ezen a téren kérik a kormányt, hogy a szükséges intézkedéseket tegye meg a részvénytársasági és az épitőtörvény megfelelő módositásával is.

Megválasztották a józsefvárosi r. k. egyházközség képviselőtestületét.

A józsefvárosi r. k. egyházközség vasárnap választotta meg a képviselőtestületi tagokat a józsefvárosi elemi iskolában. A választás során 30 rendes és 10 póttagu képviselőtestületet alakitottak. A választás alkalmával 204 hivő gyakorolta szavazati jogát. Az eredmény a következő: Egyházi elnök: Teész Imre plébános, világi elnök dr. Dobó Árpád rendőrtanácsos, jegyző Dallmann László p. ü. hivatalnok, bizottsági tagok: Kapuszta Ágoston és Solymos János.

Az egyházközségi képviselőtestület rendes tagjai lettek: dr. Polgár Lajos, Martinovits József, Polgár Nándor, Rieger János, idb. Markó László, Wagner Antal, Hudi Pál, Nuszpl József, Trapl István, Varga Mihály, dr. Dobó Árpád, Beslits Antal, vitéz Bácskai Jakab, vitéz Koltai Péter, Kovács József, Kulisics Antal, Zimmermann János Király Gáspár, Horváth László, Horváth Mihály, Hinterreiter György, ifj. Novák Antal, Polyák József, Kulisics János, Hajnal István, Szarvas Dezső, Kasza Kálmán, Rieger Mihály, Kamp János és Burger Ottó.

Póttagok lettek: Regős Károly, Dobler József, vitéz Major Mihály, Rókus János, Bálint Gyula, Babinecz Antal Béni József, Csavajda György, Kulcsár Sándor és Kett Ferenc.

Hányan vándorolhatnak ki az Északamerikai Egyesült Államokba?

A belügyminiszter az Északamerikai Egyesült Államokba szóló utlevelek kiállitása tárgyában körrendeletet intézett a bácsmegyei utlevélkiállitó hatóságokhoz. A körrendelet szerint az Egyesült Államok jelenleg érvényben levő bevándolási törvénye a magyarországi születésű bevándorlók létszámát az 1930—31. pénzügyi évre 869 főben állapitotta meg.

Elsőbbséget élveznek az Egyesült Államokba törvényesen bevándorolt és bebocsájtott idegen, tehát magyar állampolgárok feleségei, 21 éven aluli nőtlen, vagy hajadon gyermekei. Amennyiben ilyen kérelmezők már nincsenek, csak akkor kerülhet sor egyéb kivándorlókra.

Minthogy azonban az 1930.-31. pénzügyi évi kvótát előreláthatólag teljesen betöltik még az Egyesült Államokban levő férjeikhez és szüleikhez kivándorolni szándékozó feleségek és 21 éven aluli gyermekek, a kvóta szabad részére tehát igen csekély számu utlevél adható ki.

Bizottsági ülés. Baja városánál a pénzügyi és gazdasági bizottsága valószinüleg ülést fog tartani.

Kritikai megjegyzések a Melles-vonósnégyes rádióhangversenyéről.

A mult héten számoltunk be arról hogy a Studió Szánthó Jenőnek, a Bajai Liszt Ferenc Kör zeneiskolája hegedűművész tanárának hangversenyét közvetitette. És tegnapelőtt, szerdán este háromnegyed kilenc órak a rádió bennünket, bajaiakat közelebbről érdeklő ujabb hangversennyel kedveskedett. Ezuttal a Melles magyar vonós négyes koncertjét közvetitette a rádió. A bajai publikum türelmetlenül leste a rádió készülékek előtt a hangverseny kezdetét, mert már régóta nem hallotta a bajai származásu Melles Bélát, az operaház zenekarának primhegedűsét, a világhirű Melles vonós négyes irányitóját. A tegnap esti hangverseny után nem lehet csodálkozni azon, hogy a bajai közönség komolyan szeretné itt Baján hallani a Melles kvartettet, hogy szem és fültanuja legyen annak a nagy haladásnak, amelyen Melles Béla és kis művész együttese átment. Hogy kicsoda Melles Béla, azt legjobban illusztrálja talán az, hogy az év legnagyobb részét külföldi művészturnékon tölti: járt Amerikáabn, Angliában, Lengyel, Német, Francia és Spanyolországban és Svájcban is és mindenütt tüneményes sikert ért el vonós négyesével. Ezért volnánk kiváncsiak mi bajaiak az innen sarjadt Melles Bélára, hogy örvendjünk művészi fejlődése legujabb etapjának és lelkünkhöz öleljük ennek a fényes tehetségű bajai művésznek a művészetét s összeolvadjunk avval. A lelkünk inni akar a bajai művész tudásából és remek művészetéből.

Melles Béla kvartettje szerdán este Brahms a moll vonósnégyes Op 51 Nr. 2 cimű nehéz zeneművével kezdte a hangversenyt. Ha nem is állott előttünk a kis művész együttes és nem tudott igy közvetlen hatást kiváltani belőlünk, mégis megállapithatjuk, hogy a hosszu kompoziciót a legtökéletesebb művészettel hozta elénk, amit igazol az a vastaps is, ami a darab eljátszása után kisérte játékát. Szinte mi is szerettünk volna együtt tapsolni a pestiekkel, ha a rádió elvitte volna lelkesülésünk kitörését, hogy Melles Béla vegye tudomásul, hogy Baja is hallgatta játékát s örült frenetikus sikerének. Azt hisszük, ez esett volna legjobban Melles Bélának.

A Brahms-kompozició után Debussy g-moll vonósnégyes Op. 10 következett.

A francia modern zeneszerző lirájának minden bájos szépségét juttatta érvényre a vonósnégyes. A hangversenyt Haydn f-moll vonóségyes Op. 20 Nr. 5 fejezte be. A száz év előtti császárvárosnak: Bécsnek abban az időben Haydn volt a kedvenc muzsikusa, akinek egyébként magyar vonatkozása is volt, mert az akkor élő Eszterházy-hercegnek volt az udvari zenésze és karnagya. Haydn zenéje és poézisének minden szépsége megkapóan elevene-

Gyümölcsfa védelmiszerek őszi és téli védekezéshez;
gyümölcsfacarbolineum, Avenarius-dendrin, vértetükátrány hernyóenyv, Solbar, stb. gyári áron beszerezhetők a bácsmegyei főraktárban
Városi Drogériában, Baja. Vörösmarty Mihály utca 1. — Telefon 350.

Kettő, három, esetleg négyszobás

belvárosi lakást keresek.

Ajánlatot **Lázár Lajos** látszerész üzletébe kérek.

dett elénk Melles Bélának, Banda Mártonnak, Gáti Istvánnak és Scholtz Jánosnak biztos interpretálásában.

A polgármester

beszámolója az elmult év közigazgatási eseményeiről.

A tagok keresménye 821 P 29 fill. volt, melynek felerészét a dolgozó tagok kapták.

A szegényház kötelékébe nem tartozó szegény munkaképtelenek részére 3600 P-t utalványoztunk havi segélyek cimén. A havi segély összegét 8 P-től 15 P-ig terjedő összegben állapitottuk meg.

Ezenkivül 321 szegény részére fejenként 1—2 q tüzifát adtunk ki.

A napközi gyermekotthonban 40 gyermek gondozása, felügyelete és ellátása révén tesszük lehetővé, hogy a szülők nyugodtan folytathassák napi munkájukat s gondoskodhassanak a családjuk létfenntartásáról.

A napközi otthonba, mely a munkaidő egész tartama alatt nyitva áll, az első életév betöltésétől a tizenkettedik életév elértéig vesszük fel a szegény szülők gondozásra, felügyeletre szoruló gyermekeit, akik ellátásban is részesülnek.

A kicsinyek reggel 2 deci tejet és kenyeret, 10 órakor lekváros-kenyeret, délben levest vagy főzeléket s egyszer husételt és este ismét 2 deci tejet és kenyeret kapnak.

Ezenkivül minden gyermek kap egy intézeti köténytt, hogy ruhácskáját a bepiszkolódástól s rongyolódástól megóvja.

A főzést az intézeti szakácsnő végzi. Az ellátás ugy mennyiségileg mint minőségileg annyira kifogástalan, hogy a vézna, rosszul táplált, vérszegény gyermekek erőre, vidámságra kapnak.

A kicsinyek gondozását, felügyeletét egy felügyelőnő és egy dajka látja el.

Az otthon rend és tisztaság szempontjából kifogástalan.

A napközi otthon fenntartása 7000 P-be kerül a városnak s ebből a kiadásból alig térül meg valami, mert munkahiány idején a szülők 25 fill. ellátási dijat sem tudnak megfizetni. Ezidőszerint 25 fill.-től 60 fill.-ig terjedő ellátási dijat szedünk a szülőktől, tehát olyan csekély összeget, melyből a kicsinyek kenyérszükséglete sem lenne biztositható. Indokolt különös méltánylást érdemlő esetben mentjük csak fel a szülőt a fizetési kötelezettség alól.

Az ovoda és iskolaköteles szegény gyermekek felruházására törvényhatósági bizottságunk nemeslelkűsége folytán 7185·50 P-t s a szegényebb tanulók tankönyveire 400 P-t fordithattunk.

Összesen 559 mindennapi tanköteles és 63 ovodaköteles gyermeknek juttattunk meleg ruhát vagy cipőt.

Ezenkivül a szegényházban és mind a nyolc ovodában karácsonyi ünnepélyt rendeztünk. Az ovodás gyermekek mindenikének ünnepét játékok és édességek ajándékozásával tettük melegebbé, kedvesebbé.

Végül azt jelentem még, hogy a Kormányzó Ur Ő Főméltóságát a tek. törvényhatóság nevében a karácsonyi és ujévi ünnepek alkalmából üdvözöltem s Ő Főméltósága a Főispán ur Őméltósága utján értesitette Baja város közönségét, hogy szerencsekivánatait szives köszönettel fogadni méltóztatott.

Tisztelettel kérem jelentésem tudomásul vételét.

A város legforgalmasabb helyén egy

irodahelyiség

berendezéssel együtt, esetleg üzlet céljaira is alkalmas

február hó 1-re kiadó.

Cím a kiadóhivatalban.

Autó-baleset a Budapesti-uton.

Csütörtökön délelőtt 9 óra tájt sulyos autószerencsétlenség történt a Budapesti uton a Fränkl és Horváth-cég mechanikai üzlete előtt. A nagymalom felől jött a városba Martinovics Antal bérautótulajdonos bérautója, amely kormánytörés következtében felborult és összetört az ut közepén. A nyitott Ford kocsin Martinovicsnak a nővére ült, aki a felfordulásnál megsebesült. A leánynak az autón éppen arra haladó dr. Polgár Lajos nyujtott első segélyt. A balesethez kihivták a mentőket is, akik bekötözték Martinovics soffőr sebeit.

Szemtanuk ugy adják elő a különös balesetet, hogy az autó hirtelen saját tengelye körül megfordult, majd felborult ugy, hogy a kerekei az ég felé meredtek. Még a szerencse a szerencsétlenségben az volt, hogy az autó tulajdonosa és testvérhuga nem kerültek a kocsi alá.

A különös autóbalesethez sokan szaladtak össze s az autót rendes tartásba hozták vissza. Az autó összetört, de a gépezete és kerekei épségben maradtak.

Egy öngyilkosság

és egy öngyilkossági kisérlet történt a Józsefvárosban.

Csütörtökön délelőtt a Hentes utcában kellemetlen szenzáció akadt: a 9-es számu házban ismeretlen okból felakasztotta magát Hinterreiter Józsefné, a ház tulajdonosa. Az esetet 10 óra után hozták a rendőrség tudomására, ahonnan azonnal dr. Dobó Árpád rendőrtanácsos szállt ki a helyszinre az eset kivizsgálására. A rendőrség megállapitotta, hogy öngyilkosság történt. Az esetet bejelentették a kir. ügyészségnek, amely a temetési engedélyt megadta. Ma délután fogják temetni.

Érdekes, hogy az elmult napokban a szomszédos Hangász utcában is volt egy öngyilkossági kisérlet. Ekkor ugyanis a 13. számu házban Simics József Klapka György utca 6. sz. alatti papucsos késsel a mellébe szurt s a szive alatt a tüdőt sebezte meg. A mentők a kórházba szállitották. A kórágyon dr. Dobó Árpád rendőrtanácsos előtt öngyilkossági kisérlete okául szerelmi bánatot jelölt meg.

A Társadalombiztositó és az orvos körzeti beosztások.

A Független Magyarság 1930. január 21-iki számában: „a Bajai Társadalombiztositó megkontreminálta azt a mozgalmat, amely Bajaszentistvánt Bajába akarja beolvasztani" cimű cikkünket sajnálatos módon téves információk alapján irtuk meg.

Illetékes helyen nyert felvilágositás után megállapithatjuk, hogy az egyes körzetek a betegek ellátása szempontjából hosszas tanácskozások és tapasztalatok egybevetése után a legjobb szándék irányitása mellett állapittatták meg.

A körzeti kezelőorvos lehetőleg a a központjában, de mindenesetre a körzet területén kell, hogy lakjék. Bajaszentistván a bajai Társadalombiztositó Intézeti pénztár egészségügyi ellenőrzése alá tartozik és igy ennek kezelőorvosa természetszerűleg át kellett, hogy vegye a hozzá közel eső terület egészségügyi gondozását. Körzetének legtávolabbi pontja sincs lakásától messzebb, mint bármely másik körzet orvosának lakása.

A megürült és pályázat utján dr Polgár Lajossal betöltött szállás és homokvárosi körzetre vonatkozólag értesüleseink szerint azt állapitottuk meg, hogy a pályázó körzetének területét és viszonyait a pályázat alkalmával jól ismerte és kötelezte magát a pályázat azon feltételére is, hogy az állás elnyerése után 14 napon belül a körzet területére teszi át lakhelyét. Ezen kötelezettség alól csak feltételesen és ideiglenesen kapott oly irányu felmentést, hogy mindaddig, mig lakhelyét a körzet területére áthelyezi, e kerületben is kell rendelőt tartania.

A cikkben megemlitett dr Polgár érdekében történő uj beosztás csak ugy volna lehetséges, ha a Társadalombiztositó Intézet nem a betegek, hanem a mindenkori orvos érdekét tartaná szem előtt, ami odavezetne, hogy orvosváltozás esetén mindig az ujonnan kinevezett orvos szempontjából ránézve legkellemesebb körzeti beosztás volna alkotandó a betegek és a többi négy körzeti orvos érdekeinek negligálásával.

HIREK.

— **Elhunyt megyebizottsági tag.** Édes János jánoshalmai gazda, Bácsbodrogvármegye törvényhatósági bizottságának tagja, a jánoshalmai gazdakör alelnöke, községi képviselő, az ottani Általános Takarékpénztár igazgatósági tagja 53 éves korában hirtelen elhunyt. Az elhunyt a megye dec. 19-i tisztujitó közgyülésén felszólalt s üdvözölte a megválasztott jánoshalmai főbirót. Temetésén testületileg vett részt a gazdakör, az elöljáróság és az Alt. Takarékpénztár.

— **Összeirták a munkanélkülieket.** Ma van a munkanélküli segélyre és a közmunkára való jelentkezés utolsó napja. Az első napon: január 20-án Szállás- és Homokváros, 21-én Kiscsávoly, Katona- és Rókusváros, 22-én Józsefváros, Isvánmegye, Szentjános és Pandurpuszta, 23-án Belváros és Kültelek munkanélküliei jelentkeztek, ma pedig az elmaradott jelentkezők kerültek sorra reggel 8 órától délután 1 óráig a városháza földszint 31-es számu szobájában. Rengeteg munkanélküli jelentkezett mindennap, ugy hogy rendőrnek kellett fenntartania a rendet. Legtöbben természetesen az Alsóvárosból jelentkeztek. Olyan torlódás is volt az összeiró hivatal előtt, hogy 150—200 ember várta, mig rá kerül a sor és lajstromba veszik.

— **Pajkosság vagy rablási kisérlet.** Szerdán este fél 6 óra tájt a Kossuth-utcán egy péksegéd megtámadott egy fiatal leányt, akinek kezéből kikapta retiküljét és azután elmenekült. A leány feljelentésére a rendőrség elfogta a vakmerő suhancot egy fiatalkoru legény személyében, aki azonban nem rabolni akart, hanem pajkos csinytevésből követte el a tettet.

— **Kinevezték a megyei testnevelési bizottság tagjait.** Az Országos Testnevelési Tanács elnöke 1930. jan. 1-től számitott 3 évre Bács-Bodrogvármegye törvényhatósági testnevelési bizottságnak tagjaiul kinevezte Decsy Rezső nyug. főtanácsnokot, Kovács Antalt, a bajai fiú felsőkereskedelmi iskola tanárát, dr. Klemm Gyula árvaszéki ülnököt, Vágó Rezső iparostanonciskolai igazgatót, Unterreiner Károly pápai káplán hitoktatót, bajai lakosokat és Koczkás József kelebiai plébánost.

— **Jungábel Jenőné Éber Anci Olaszországba megy tanulmányutra.** Mindnyájunk élénk emlékezetében van az a májusi kiállitás, melyen Éber Anci bemutatkozott. Jórészt pesti bemutatkozó kiállitásának anyagát hozta le szülővárosába, Bajára. Izmos tehetség termékei voltak a képek egytől-egyig. A város müértő közönsége a legnagyobb megértéssel fogadta a képeket s a kiállitás a nehéz gazdasági viszonyokhoz képest elfogadható anyagi eredménnyel is járt. A kiállitás sikere tette lehetővé, hogy Éber Anci, Rudnay kitünő tanitványa Olaszországba mehet tanulmányutra. Örülünk, hogy a magyar tehetségek bátran neki vágnak a nagy világnak tudásukat, művészetüket fejleszteni, hogy a népek nagy versenyében, uj és ujabb utak, kifejezésmódok keresésében méltó versenytársai lehessenek a nagy kulturnemzetek gyermekeinek. Sajnos a mi magyar tehetségeink mérsékelt anyagi erővel tudnak csak a küzdelembe beállani, de mi annál nagyobb megértéssel kisérjük heroikus küzdelmüket.

— **Betörési kisérlet fényes nappal.** Rosenberg József mechanikus panaszt tett a rendőrségen, hogy csütörtökön délben, mig ő ebédelni volt, ismeretlen tettes kifeszitette Erzsébet-királyné-utcai üzletének ajtaját. A tettes azonban semmit sem vihetett el, mert valószinűleg megzavarták. A rendőrség meginditotta a nyomozást.

— **Még egy bajai leány volt a szépségversenyen.** A szépségversenyen — amint utólag értesülünk — Bajáról nemcsak Nagy Kató női kereskedelmi iskolai tanulóleány vett részt, hanem Lázár Kató kiscsávolyi leány is.

— **Méhészeti előadások.** A bácsbodrogvármegyei gazdasági felügyelőség a Szent Antal uccai iskolában a gazdasági tanfolyam rendes hallgatói részére méhtenyésztési előadássorozatot rendez. Az első előadás holnap, január 24-én lesz, a többi pedig január 30, 31 és február 5-én este 6 órai kezdettel. A tanterem férőhelye lehetővé teszi, hogy ezeket az előadásokat minden érdeklődő meghallgathassa. A modern, jövedelmező méhtenyésztés lehetőségeiről és ennek legujabb módjairól, eszközeiről lesz szó s igy a kezdők ezen gazdasági ág művelését elsajátithatják, a méhészeti ismeretekkel már birók pedig tudásákat gyarapithatják. Kivánatos, hogy minél többen ragadják meg a kedvezőalkalmat, amelyet a gazdasági felügyelőség előzékenysége és az előadó készsége tesz mindenkinek hozzáférhetővé.

KULTUR FILMSZINHAZ

1930. január hó 25-én, szombaton 6 és fél 9 órakor

Januar 26-án vasárnap fél 4, 6 és fél 9 órakor.

Az idei év legszebb filmremeke!

Sorel kapitány és fia

Gyönyörű életkép a mostani időkből 10 felvonásban. Főszerepen: **H. B. Warner**, a „Királyok Királya" film Krisztus megszemélyesitője, **Alice Joyce és Nils Osther.**

Kiegészitő műsor kacagtató humoru burleszk és hiradó.

A tanfolyam ingyenes: jelentkezni lehet január 24 ikén d. u. fél 6 órakor a Szent Antal utcai iskolában.

— **Bunyevác preló lesz Baján.** Az Alsóvárosi Keresztény Olvasókör tagjai hagyományosan minden évben február 2-ikán rendezik meg a veliki prelót, a nagy bunyevác bálat, amelyen nemcsak a bajai, hanem a bajaszentistváni, garai, bácsalmási felsőszentiváni, bácsbokodi, borsódi, mátételkei, csikériai, katymári, tompai és hercegszántói bunyevácok és sokacok is részt vesznek. A bunyevác preló (fonócska) előtt a bunyevác ifjuság előadja a „Zla zsena" (A mérges asszony) cimű négy felvonásos vigjátékot bunyevác nyelven. Az előadást az idén este 8 órai kezdettel az Ipartestületben tartják meg február 2-ikán. Az 1911-ik évben alakult Olvasókörnek ez a 14-ik prelója, mert a háboru alatt nem rendezték meg a prelót.

— **Szállásvárosi leánykör.** Az elmult napokban a Szállásvárosban uj egyesület: egy leánykör alakult. Az uj körbe sok jelentkező kérte fevételét: egyébként a leánykört a Szociális Missziótársulat patronázásnak szakosztálya vezeti.

— **Egy kiló kenyér 21 fillér Pécsett.** A pécsi Dunántul irja: Most, amikor a kenyér drágulása hatósági beavatkozásra adott okot, élénk feltünést kelt a 21 filléres kenyér. Tegnap délután Lusztig László, akinek a Kálvária-utca 54. szám alatt van füszerüzlete, ilyen 21 filléres mintát hozott be a Dunántul szerkesztőségébe. A kenyér 6 és feles lisztből készült és izletes. Ezt a kenyeret fogja most 30 napon át árusitani. Ma pénteken, minden érdeklődő tiz dekát ingyen kap kóstolóba az olcsó kenyérből.

— **Elveszett.** Elveszett egy darab női ernyő. Ezenkivül 1 db ponyva és 12 db. zsák a Baja és Felsőszentiván közötti országuton. A rendőrség felhivja a megtalálót, hogy a törvényes következmények terhe alatt a rendőrkapitányságra szolgáltassa be az elveszett tárgyakat.

— **Korlátozzák a tanonctartást.** Az ipartestületek arra kérték a hatóságokat, hogy a tanonctartást korlátozzák. Ahol csak egy mester dolgozik vagy mellette még egy segéd van, csak egy tanoncot lehessen tartani, két segéd mellett két tanoncot, minden további két segéd után további egy tanoncot, tiz segéden felül pedig minden négynégy segéd után egy tanoncot alkalmazhassanak az ipari üzemekben. Az ipartestületek a korlátozást csak egyes iparágakban akarták bevezetni, ezzel szemben a kereskedelmi miniszter értesitette a fővárost, hogy minden ipari ágban egyformán keresztül akarja vinni ezt a korlátozást és ezért a közeljövőben rendeletet bocsát ki ilyen irányban.

— **Pécsett két bajai cselédleányt itéltek el közveszélyes munkakerülés miatt.** Pécsről jelentik: A kihágási osztály rendőri büntetőbirája kedden délelőtt két itéletet hozott közveszélyes munkakerülés ügyében. Kovács Julia 27 éves bajai születésű cselédleány a mult év szeptembere óta munkanélkül csavarog Pécsett. Közveszélyes munkakerülés cimén 8 napi elzárásra és a város területéről 3 évre való kitiltásra itélték. Ugyanilyen büntetést mértek Vinkó Erzsébet 20 éves bajai születésű cselédleányra, aki fél éve élt Pécsett munka nélkül.

— **A BSE farsangi kabaréja.** A Bajai Sport Egylet tagjai s műkedvelői erősen készülnek a február 15-iki kabaréval egybekötött farsangi táncmulatságra. A bálat megelőzőleg igen ötletesen összeválogatott műsor szórakoztatja a közönséget. Nem sablonos kabarészámokról van szó, hanem olyanokról, amikben csak ritkán van része a közönségnek. Különösen felhivjuk a közönség figyelmét már előre is a műsor szenzációs táncszámára, amely igen nivós pantomim produkció. A szereplők páratlan lelkesedéssel fáradoznak az est sikerének előkészitésében.

— **A Liszt Ferenc-Kör keddi hangversenyének tájékoztatója.** A jegyek árusitása jan. 25-én, szombaton reggel 9 órakor kezdődik dr. Geiringer János gyógyszertárában. (Erzsébet királyné ut, telefon 122) A helyek számozottak. Az állandóan foglalt helyek érvényesek. Kedvezményes jegyek tagoknak 1 50 és 1·—, nem tagoknak 3· és 2·— pengő, diákjegy 50 fillér. — A Kör kéri azon tagjait, akik a Donkozák Kórus március 10-i hangversenyére vonatkozó válaszlevelezőlapot még nem küldték vissza, hogy azt okvetlenül postafordulával visszaküldeni sziveskedjenek.

— **Nem szünt meg a vadászat.** A Bajai Vadásztársaság legutóbbi választmányi ülésén ugy határozott, hogy a tavaszias időjárás miatt egyelőre beszünteti a vadászatot. Időközben azonban komoly télire fordult az időjárás s igy a vadászat ismét megindult.

— **A bajai fodrászcsoport 20 iskolásgyermeket ruház fel.** A bajai ipartestület fodrász szakcsoportja 20 szegénysorsu bajai elemi iskolás gyermek felruházását határozta el. A segélyezési akcióhoz szükséges összeget a legutóbbi, január 12-iki fodrász bál tiszta jövedelmét használják fel. A szakcsoport már érintkezésbe is lépett az elemi iskolák igazgatóságával, hogy az jelölje ki a feruházandó szegény elemi iskolás tanulókat, akiknek most már meg is vették s kiosztották a téli ruhát.

— **Malmok és cséplőgépek forgalmiadója januárban.** A cséplőgéptulajdonosok ált. forg. adója január hónapban a természetben megkeresett gabonaneműek után a helyi piaci átlagárak után lesz számitandó. A vegyes-tipusu malmok és darálók által felőrölt gabonaneműek (idegen kereskedelmi őrlésnél) az ált. forg. adó métermázsánként a buza 21, rozs (kétszeres) 14, árpa 17, tengeri 12, zab 13, köles 10, tatárka 17, ocsu (konkoly) 9 P-ben állapittatott meg.

Közgazdaság

Megjelent az első bankmérleg.

I

A Bajavidéki Közgazdasági Bank most tette közzé a mult évi üzleti mérleget. A bank XXV. évi rendes közgyűlését február 2-ikán d. e. 11 órakor tartja.

A bank a mult üzleti évről ezeket mondja jelentésében:

„Nehéz, nyomasztó viszonyok között, de rendületlenül bizva egy jobb jövőben számolunk be jelentésünkben az elmult 1929. üzletév eredményéről.

„Az elmult 1929. üzletév a pénzszűke és kamat rendkivüli drágaságának jegyében folyt le. Az 1929. évi első felében még meglehetősen állottak az az anyagi eszközök ugy a mezőgazdaság, mint a kereskedelem rendelkezésére, de ez a tünet csak az év első hónapjában volt észlelhető, mert közvetlen utána az Amerikában beállott óriási hausse nemcsak, hogy lehetetlenné tette külföldi tőkék behozatalát, hanem még felszivott olyan tőkéket is, melyek különben a hazai piac rendelkezésére állottak. A pénz mind ritkábbá vált. Nemzeti Bankunknak kamatláb emeléssel kellett védekeznie, hogy saját deviza- és ércpénzkészleteinek épségét biztositsa. Fővárosi nagy intézeteink a tőlük megszokott óvatossággal inkább redukálták, mint bővitették a hitelkereteket. Mindezen körülményeken kivül megnehezitette helyzetünket még az is, hogy betevőink betétjeiket magánkihelyezés formájában előnyösebben tudták gyümölcsöztetni és ennek folyamányakép betétállományunkban is csökkenés állott be.

„Az év vége felé az amerikai tőzsdekrach végre meghozta a már rég várt enyhülést, melynek első jele Nemzeti Bankunk kamatlábmérsékelésében és rövid lejáratu külföldi pénzajánlatok beérkezésében nyilvánult meg reményt adva arra, hogy rövid időn belül ismét meg fog kezdődhetni a hosszulejáratu (záloglevél) kölcsönök engedélyezése, ami a jelenlegi egész gazdasági életünket megbénító stagnálást ismét produktiv és termelő munkára változtatja át.

A bank a jugoszláv hitelezőinek tulnyomó részét magánegyezség utján „ér ékkülönbözeti alap"-ja terhére kifizette. A még fennmaradt egynéhány lényegtelen összegű tételt a pénzügyi egyezmény értelmében 4:1 arányban ugyanezen alap terhére valorizálva rendes kamatozás mellett betétként kezeli és tartja a még ezután jelentkezők rendelkezésére. Ezen transakció keresztülvitelével a mérlegben eddig szereplő „értékkülönbözeti valorizálási alap" megszünt."

A bank részvénytőkéje 150,000 P, tőketartaléka az idei dotációval 50,000 P. A betétállománya 438,525 P. A váltótárca állománya igy oszlik meg: jelzálogilag biztositott váltókövetelés 1,087,258 pengő, személyi hitel százkilencvenhétezer háromszázhetven P, összesen 1,284,629 P. A bank követelése fedezettel 160,255 P. Az átruházott kölcsönök összege 411,380 P. Az intézeti székház az idén a mult évi 80,000 P helyett 90,000 P-vel szerepel a mérlegben. A hitelezők 175,526 pengővel szerepelnek a mérlegben. A visszleszámitolás végösszege 691,630 pengő. A nyereség 1929-ben 31,573 pengő volt. A bank kamatbevétele a mult évben 183,565 P volt, kamatkifizetése 128,857 P. Házbérjövedelemként 6957 pengőt, jutalékokból 20846 pengőt tüntet ki. A bank betétállományában, váltókölcsön nyujtásban és adósainál az 1928. évi állapottal szemben lényegtelen apadás állott be, evvel szemben emelkedett a két év közti relációban a viszontleszámitolt váltók, az aktiv és passziv kamatok összege. Ez utóbbi kettő körülbelül kiegyenliti egymást.

Akác-méz

kis és nagy tételekben eladó kg-ként 1 pengő 60 fillérért RISZTICS SZILÁRD cukorkagyártó üzletében Berényi Dániel-utca 3 szám alatt. Telefon 391.

Rádió.

Péntek, január 24.

3.00: Piaci árak és árfolyamhirek.
4.00: B. Czeke Vilma mesél a gyemekeknek.
4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés.
5.10: Berecz Sándor dr előadása.
5.40: Keringők és operettrészletek.
7.25: A m. kir. Operaház előadásának ismertetése és az előadás szinlapjának felolvasása.
7.30: A m. kir. Operaház előadásának közvetitése.
10.00: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hirek.
Majd Magyari Imre és cigányzenekarának hangvesenye.
TELEFONHIRMONDÓ: A műsor egész nap azonos a rádióval.

944—1930. kig. szám.

Hirdetmény.

Baja városban az országos állat- és kirakodó vásár folyó évi február hó 9. napján lesz.

Közhirré tesszük, hogy vészmentes helyről szabályszerű marhalevéllel mindenféle állat felhajtható.

Minden darab sertésről és juhról külön marhalevél állitandó ki.

Iparosok és kereskedők iparigazolványaikat kivánatra felmutatni tartoznak.

Ezt a hirdetményt dobszóval is kérjük közhirré tétetni.

Figyelmeztetjük a vásárra menő közönséget, hogy minden felhajtott állat akár eladó, akár nem eladó, csakis szabályszerű marhalevéllel hajtandó fel a vásárra.

Baja, 1930. évi január hó 21-én.

Gramling Tibor *s. k.*
az I. f. vásárrend. hat. képv.

Leghasznosabb

ajándék!

1 pár	korcsolya	10.—
1 drb.	vasaló	4.—
1 „	dióörlő nagy	2.90
1 „	husörlő 5. sz.	7.—
1 „	mákörlő	5.50
1 „	rézmozsár	9.—
1 „	rézhabüst	5.—
1 „	petroleomfőző	12.50
1 „	vizeskanna 10 l.	7.59
3 „	fazék 1, 2, 3 literes	4.50

Kapható:

Kréneisz Géza

vasüzletében.

Hirdetmény.

Alulirott mint a szekszárdi kir. Törvényszék bajai kirendeltségének Cs. 11846/10/1929, számu végzésével Engelmann Adolf rőföskereskedő, közadós, bajai lakós ellen megnyitott csődben kinevezett csődtömeggondnok ezennel közzéteszem, hogy a csődleltár 1—27 tételszámai alatt felvett ingók u. m. üzleti berendezések és rőfösárúk a fenthivatkozott biróság Cs. 11846/10/1929. számu végzése folytán 1930. évi január hó 25-ik napján d. e. 8 órakor a legtöbbet igérőnek nyilvános árverésen a közadós üzletében, Prohászka Ottokár-utca 7. sz. alatt eladatnak.

A vételi illetéket és forgalmi adót vevő fizeti.

Baja, 1930. január 4.

Dr. Stern József s. k.
csődtömeggondnok.

CORSO MOZI

1930. január 26-án d. u. fél 4, 6, este fél 9 órakor

ZORO és HURU

a humor koroázatlan fejedelmeinek filmje

A két potyautas

Bohózat 10 felvonásban. Kisérő filmje:

Carilló ház titka

Izgalmas dráma 7 felvonásban. Főszz.: SHARONN LYNN.

Hiradók. **Hiradók.**

U-R-Á-N-I-A

1930. január hó 25-én, szombaton fél 6, este fél 9 órakor.

1930. január hó 26-án, vasárnap d. u. fél 4, 6 és este fél 9 órakor.

Az elsodort asszony

Drámai attrakció 12 felvonásban. Főszerepben:
POLA NEGRI, Lukács Pál és Olga Backlaova.

Kisérő filmje:

SEVILLA RÓZSÁI

Regény 7 felv. Főszz.: **Alexander D. Anci és Eugenia Amon.**

Hiradók. :—: Hiradók.

Legkönnyebben fűthetők a **HERAKLIT** lemezekkel épült lakások

Heraklit a legtökéletesebb hang, hő és nedvesség szigetelő

Egyedárusitó: **Pollák József** fakereskedő, Baja.

ETERNIT anyageladásiés tetőfedési vállalat.

Telefon: 290.

Lerakatok: DELY Géza fatelepein.

Telefon: 105.

ETERNIT UDVAR BAJA, BUDAPESTI-UT

Az idei fűtési idény szenzációja, ahogy az uj mosott 7000 kalóriás PÉCSI BRIKETTEK szobafűtésre beváltak.

Tojásbrikett kb. 12 dkg. tojás alaku, alkalmas főleg felültöltő és központi fűtéses kályhákba

Dunabrikett kötőanyag nélkül 1500 atm. nyomáson préselve kb. 15 dkg-os prizmákban minden kályhában

Megfelelő módon égetve, legjobban „KALOR" kályhában elkokszosodnak, mint koksz, szag- korom- és salakmentesen égnek tovább és egyenértékűek a gázkoksszal és poroszszénnel. Félannyit sem fog költeni szobafűtésre, mint eddig.

KÉRJEN HASZNÁLATI UTASITÁST!

A D. G. T.

pécsi kőszénbányáinak képviselete

SCHÖN és BAJAI szénnagykereskedők.

BAJA, Haynald-u 13. Telefon 26.

SZEGED, Kölcsey-u. 11. Telefon 21-01.

Butort

Pollák Józsefnél,

délmagyarország legnagyobb butorgyárában vásároljon.

Jan. 20-tól jan. 27-ig. reggel fél 8 órától

Lovassy Ödön és Dr. Geiringer János gyógyszerészi pátikája tart

éjjeli szolgálatot.

az ügyeletes gyógyszertár vasárnap délután is nyitva áll a közönség rendelkezésére.

Zongora

(rövid) eladó vagy bérbeadó Petőfi Sándor utca 27. sz. alatt.

December 18-tól már kapható a **„Béjé 302"** *hálózat készülék,*

a legmodernebb csodacsövekkel. *Rendkivüli teljesitmény, kristálytiszta zenei hang, versenykivüli kedvező ár. Elenyésző üzemköltség.*

Standard, Telefongyári és Philips *készülékek váltó-, és egyenáramra 6—12—18 havi kényelmes részletfizetésre eredeti budapesti árakon.*

Díjtalan bemutatás!

BRUSZT JÓZSEF okl gépészmérnök

elektró- és rádiótechnikai vállalatatánál.

BAJA, Szent István-tér 4 — Telefon 255.

Az életben hű barát

SINGER VARRÓGÉP.

Kedvező fizetési feltételek. Csekély havi részletek.

SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

Ittazalkalom

hogy penészesedő szalmazsákját eldobja és helyébe csekély

P 16.—-ért

acélsodrony ágybetétet rendelhessen nálunk, mely olcsó, tartós, szeg- és féregmentes, ennélfogva egészséges.

kaphatók

UTRY-nál

Erzsébet kir-né u. 38. Tel. 280.

Azonnal kiadó

egy modern utcai, előszobával, fürdőszobával és villannyal ellátott butorozott szoba két személy részére. (Esetleg butorozatlanul is kiadó!)

Érdeklődni lehet Erzsébet kir.-né-utca 19. sz. alatt. Telefon 8.

Uganott egy bolthelyiség kiadó.

A valódi Hatschek-féle

Eternit

Pala és cső

Könnyű, törhetetlen, fagy- és tűzmentes.

Főelárusitó: GOLDSCHMIDT LAJOS utóda,

Zádor Oszkár

Lerakatok:

Wildmann Kálmán, Dezső Gara.

Liebhauser Lőrinc Vaskut.

Erdős István Érsekcsanád.

Kalmár Sámuel Nemesnádudvar.

Wittner Márton Bácsbokod.

Kovács János Bátmonostor.

Tetőfedési vállalata Baja, Sugovica parton. Telefon 210.

Nyomatott a Corvin-nyomda gyorssajtóján Bajan.